

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

**«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ
В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»**

**Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-
практичної конференції**

1

ПОЛТАВА 2022

УДК 657

Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін:
Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції.
м. Полтава, 27 жовтня 2022 р. Полтава, 2022. 1496 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету:

КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету:

ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ВНУКОВА НАТАЛІЯ, д.е.н., професор, професор кафедри митної справи і фінансових послуг Харківського національного економічного університету, провідний науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрнУ, заслужений економіст України

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ЄРШОВА НАТАЛІЯ - д.е.н, професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

МАЛИШКІН ОЛЕКСАНДР - д.е.н., професор, САРА, експерт з обліку та оподаткування

МУРАВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР - д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н, професор кафедри бухгалтерського обліку, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ПРИЙДАК ТЕТЯНА– к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, завідувач відділу з питань інтелектуальної власності Полтавського державного аграрного університету

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю

© Автори, 2022

© Кафедра обліку і оподаткування, 2022

© Полтавський державний аграрний університет, 2022

27 жовтня 2022 року кафедрою обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету було проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін».

Незважаючи на воєнний стан, спричинений агресією росії, цей захід об'єднав 80 закладів вищої освіти з усієї України, кількість учасників якого сягнула більше 800 осіб, близько 500 тез доповідей було надіслано для публікації у дев'яти тематичних рубриках.

Конференція проводилася у форматі онлайн. Модераторами зустрічі були Канцедал Наталія Анатоліївна – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету, Лега Ольга Василівна – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування, Липський Роман Вікторович – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування.

Варто відзначити, що воєнні будні втручаються у всі сфери суспільного життя без попереджень та відтермінувань, коригуючи загальноприйнятні сценарії, змінюючи звичний хід подій. У нашому випадку своєчасному початку конференції завадила всеукраїнська повітряна тривога, по закінченню якої у багатьох регіонах було вимкнене світло. Проте, в таких умовах ми вчимося по-новому реагувати на виклики, шукати нові рішення: в умовах повітряних тривог продовжуємо працювати з безпечного місця, за відсутності локального інтернету – перемикаємося на мобільну версію, низький заряд батареї підживлюємо павербанком... Саме тому сьогодні можемо констатувати: даний захід було проведено не «всупереч», а «завдяки»: з об'єктивно меншою кількістю учасників, але з повним дотриманням встановлених правил безпеки, під постійною загрозою зовнішнього небажаного втручання, але з нестримним бажанням учасників об'єднатися для спілкування в режимі реального часу.

З вітальним словом виступила **Канцедал Наталія Анатоліївна** – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету, а також гості заходу:

Гнатишин Людмила Богданівна, д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування (Львівський національний університет природокористування), м. Львів

Сумець Олександр Михайлович, д. е. н., професор, академік Академії економічних наук України, ст. наук. співробітник Науково-дослідної лабораторії «Науки про Землю» (Національний університет «Києво-Могилянська академія», м. Київ), професор кафедри менеджменту ПрАТ ВНЗ «МАУП», м Харків;

Внукова **Наталія Миколаївна**, д.е.н., професор, професор кафедри митної справи і фінансових послуг Харківського національного економічного університету, провідний науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрнУ, заслужений економіст України

Славкова Олена Павлівна, д.е.н., професор, завідувач кафедрою публічного управління та адміністрування (Сумський національний аграрний університет, м. Суми)

На корпоративну пошту ми отримали слова підтримки і вітальне слово від Муравського Володимира Васильовича, д.е.н., доцента, професора кафедри обліку і оподаткування (Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль).

З доповідями виступили:

Драчук Юрій Захарович, д.е.н., професор (Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ. Тема доповіді: «Ефективність використання альтернативних джерел енергії»)

Курганська Марія, здобувачка вищої освіти (Науковий керівник – **Василішин Станіслав Ігорович**, доктор екон. наук, доцент, професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Державний біотехнологічний університет, м. Харків). Тема доповіді: «Сучасний стан та тенденції обліку розрахунків за виплатами працівникам: теоретичний аспект»

Яременко Анастасія здобувачка вищої освіти (Науковий керівник – **Кубатко Олександр Васильович** д.е.н., проф., доцент економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування, СумДУ, м. Суми). Тема доповіді: Цифрова трансформація економіки України

Павлюченко Таїсія, здобувачка вищої освіти (Науковий керівник – **Кривуля Павло Вікторович**, к.е.н, доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва, Східноукраїнський національний університет імені В. Даля, м. Київ. Тема доповіді: «Виявлення науково-практичних завдань у проблематиці встановлення загальної потреби в обігових коштах для функціонально складних організаційних рішень»

Шевченко Вікторія здобувачка вищої освіти (Науковий керівник – **Бражник Людмила Василівна**, к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава). Тема доповіді: «Основи фінансової діяльності суб'єктів підприємства»

Міщенко Ярослав, здобувач вищої освіти (Науковий керівник – **Кубатко Олександр Васильович** д.е.н., проф., доцент економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування, СумДУ, м. Суми, м. Суми). Тема доповіді: Аналіз світового досвіду мотивування працівників для його впровадження в Україні»

Сімановська Аліна, здобувачка вищої освіти (Науковий керівник – **Мельник Леонід Григорович**, доктор екон. наук, професор, професор кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування, Сумський державний університет, м. Суми). Тема доповіді: «Креативна економіка – магістральний напрям цифрової трансформації».

Широкий спектр наукових досліджень із зазначеної проблематики викликав жваву наукову дискусію, окрему подяку за участь якій висловлюємо д.е.н., професору **Кубатку Олександрю Васильовичу**, д.е.н., професору **Внуковій Наталії Миколаївні**, д.е.н., професору **Драчуку Юрію Захаровичу**, та іншим учасникам, які у ході обговорень запропонували розвивати нові напрями міжуніверситетської співпраці.

Кафедра обліку і оподаткування висловлює вдячність усім учасникам та представникам наукової спільноти, що в умовах потенційних ризиків і загроз знаходять можливість для наукової творчості та об'єднують зусилля в напрямку розвитку вітчизняної економічної науки.

Ми сильні. Ми вільні. Україна ПЕРЕМОЖЕ!

РОЗДІЛ 9. КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ОБЛІКОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ

ВНУКОВА Н.М., д.е.н., професор,
професор кафедри митної справи і фінансових послуг
*Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця, м. Харків*

ВПРОВАДЖЕННЯ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНИХ ЗАВДАНЬ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ТРЕТЬОГО ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО РІВНЯ

Актуальність. Однією з основних парадигм змін сучасної освітянської стратегії України в умовах військового стану є випереджаючий розвиток системи освіти для формування передумов відновлення національної безпеки, економіки, орієнтованих на нові потреби суспільства.

У період активного реформування надзвичайно актуальним стає високий рівень компетентності фахівців, зокрема, найвищого ступеня вищої освіти, яких формують при підготовці на третьому освітньо-науковому рівні.

Виклад основної частини. Запровадження компетентісного підходу є однією з основних перспектив реформ, які відбуваються в системі вищої освіти і кваліфікацій [0]. Зміни базуються на удосконаленні вимог Національної рамки кваліфікацій зі змінами 2020 року, які гармонізовані з європейськими вимогами [0].

Система фінансово-економічної вищої освіти покликана забезпечити підготовку фахівців, які вільно застосовують новітні досягнення своєї галузі з високим рівнем компетентності. Основні положення Національної рамки кваліфікацій у контексті нових принципів законодавства України про вищу освіту визначають базові принципи реформування системи вищої освіти на основі компетентісного підходу відповідно до міжнародних стандартів і, які необхідно запроваджувати через формування нових компетентісних вимог до працівників, зокрема фахівців з економіки та фінансів.

Вирішальною та неодмінною умовою для належного виконання професійних обов'язків фахівцями є не лише знання загальних норм законодавства, зокрема, наприклад, з фінансового моніторингу, але і виконання всіх інших складових кваліфікаційних вимог щодо третього освітньо-наукового рівня вищої освіти. У Національній рамці кваліфікацій результати навчання представлені у чотирьох категоріях-дескрипторах: знання, уміння (навички), комунікація, відповідальність і автономія. Виконання професійних обов'язків передбачає високий рівень розвитку фахової відповідальності.

Найвищий рівень вищої освіти є третій – освітньо-науковий, який передбачає підготовку докторів філософії і відповідає восьмому рівню Національної рамки кваліфікацій у редакції 2020 року [0], яка зазнала певних змін щодо попередніх вимог з 2011 року.

Відповідно до вимог НРК (2020) за рівнем доктор філософії здобувач має набуті наступні загальні компетентності: концептуальні та методологічні

знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності, спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики, навички започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, здійснити критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей. Щодо самостійності та відповідальності здобувач має набутися здатність навчатися з високим ступенем автономії. Питання розвитку компетентності аудиторів фінансового моніторингу розглядалось автором [0], тому запропоновано за технологічною картою вибіркової навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти розвитку фінансового моніторингу» для накопичення балів виконати компетентнісно-орієнтоване завдання.

Мета цього завдання – формування професійних компетентностей для виконання досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування в системі фінансового моніторингу. Здобувач вищої освіти третього освітньо-наукового рівня повинен набутися наступних професійних компетентностей відповідно до мети навчальної дисципліни : здатність обґрунтовувати рішення у сфері економіки та фінансів та виокремлювати пов'язані з ними ризики: здатність адаптувати і використовувати міжнародні стандарти у сфері фінансового моніторингу у професійній діяльності. Необхідно з урахуванням світового досвіду проведення національних оцінок ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму на основі практики будь-яких країн набутися необхідних компетентностей (знань, умінь, рівня комунікацій, автономності) та застосувати їх у своєму дисертаційному дослідженні чи практичній діяльності. Рахуючи важливість досягнення спорідненості завдання темі дисертаційного дослідження, це завдання носить персоніфікований характер відповідно до мети навчальної дисципліни і теми дисертації здобувача.

1456

Висновки. Компетентнісно-орієнтовані завдання є перспективним напрямом удосконалення форм викладання, особливо, при підготовці докторів філософії, що має особистісно спрямований характер і прискорить підготовку до захисту дисертаційного дослідження.

Список використаних джерел:

1. Внукова Н. М. Компетентністний підхід до професійного розвитку працівників в системі освітніх інновацій // *Економіко-правові проблеми розвитку та сприяння господарській діяльності в сучасних умовах*: зб. наук. пр. за матеріалами II Круглого столу, 17 травня 2019 року. Харків, НДІ ПЗІР НАПрН України, 2019. С. 172–178.
2. Внукова Н.М. Розвиток компетентності аудиторів фінансового моніторингу // *Соціально-компетентне управління корпораціями в умовах поведінкової економіки*: [матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (18 лютого 2021 р.)] Луцьк, ВНУ імені Лесі Українки, 2021. С.15-16.
3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : Постанова КМУ № 1341 від 23.11.2011 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 23.10.2022).

Присяник А. С., Науковий керівник – Скоробогатова Н. Є. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ГОТЕЛЮ, РЕСТОРАНУ І ТУРИСТИЧНИЙ БІЗНЕС: ЧИННИКИ ТА ІНСТРУМЕНТИ	1431
Сем'янчук П.М. ІСТОРИЧНО-ГЕОГРАФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ	1434
Сложинська С.С., Науковий керівник – Шепель І. В. ПЕРСПЕКТИВИ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ ТА ТУРИЗМУ	1437
Стамат В.М., Зосімова В.Р. РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ	1440
Стамат В.М., Мельник Г.С. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ ЕСТОНІЇ	1443
Тютюнник Ю. М. ТЕНДЕНЦІЇ ОПОДАТКУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	1446
Фірчук М.С., Науковий керівник – Рилєєв С.В. ПРОБЛЕМИ ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ	1448
Kharchevnikova L. THE ESSENCE AND CLASSIFICATION OF TOURIST RESOURCES	1450
Шикіна О.В. СУЧАСНИЙ СТАН МІЖНАРОДНОЇ ГОТЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ	1452
РОЗДІЛ 9. КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ОБЛІКОВО- ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ	
Внукова Н.М. ВПРОВАДЖЕННЯ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНИХ ЗАВДАНЬ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ТРЕТЬОГО ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО РІВНЯ	1455
Гармаш С. В. КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ ЧИ ПЛАНОМІРНЕ ЗНИЩЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КРАЇНИ	1457
Гевлич Л. Л., Гевлич І. Г. МАТЕМАТИЧНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ	1460
Хомин П. Я. ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ КОМПЕТЕНТНИХ БУХГАЛТЕРІВ	1463
Чорна Н.О. КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ ФАХІВЦІВ З ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ І СТРАХУВАННЯ	1466

Наукове видання

«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

27 жовтня 2022 р.

м. Полтава

1496

Відповідальна за випуск, головний редактор: Лега О. В., к.е.н., доцент,
професор кафедри обліку і оподаткування

Комп'ютерна верстка: Лега О. В., к.е.н., доцент, професор кафедри
обліку і оподаткування

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за
підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних,
галузевої термінології, інших відомостей.